

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Inre marknadsakten – Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden: Gemensamma insatser för att skapa ny tillväxt"

KOM(2011) 206 slutlig

(2012/C 24/22)

Föredragande: **Benedicte FEDERSPIEL**

Medföredragande: **Martin SIECKER** och **Ivan VOLEŠ**

Den 13 april 2011 beslutade Europeiska kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: Inre marknadsakten – Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden: 'Gemensamma insatser för att skapa ny tillväxt'"

KOM(2011) 206 slutlig.

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 3 oktober 2011.

Vid sin 475:e plenarsession den 26–27 oktober 2011 (sammanträdet den 27 oktober) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 150 röster för och 4 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) har sedan länge noga bevakat inre marknaden ur det civila samhällets synvinkel, och inrättade 1994 observationsgruppen för inre marknaden (OIM) i det syftet. Den har bidragit till kommissionens initiativ att blåsa nytt liv i inre marknaden, men EESK konstaterar att kommissionen tyvärr inte i tillräcklig omfattning tagit hänsyn till rapporterna och betänkandena från Monti, Lamassoure, González, Grech och Herzog, och därmed inte effektivt skapat en inre marknad i konsumenternas och medborgarnas tjänst, vilket Europaparlamentet krävde i sin resolution av den 20 maj 2010.

1.2 I sitt yttrande om inre marknadsakten⁽¹⁾ identifierade EESK ett antal åtgärder som saknades i akten. Bland de insatser som saknas finns till exempel åtgärder rörande upphovsrättsavgifter, revision av upphovsrättsdirektivet, nätneutralitet, dataskydd, skydd för investerare, protokollet om sociala framsteg, en Europabolagsordning, e-upphandling, europeiska kreditvärderingsinstitut, jämställdhet mellan könen, mikro- och familjeföretag, åtgärder för att stödja bildandet av nya företag och en utvidgning av de befintliga åtgärderna, kreditkort, betalkort, elektroniska betalningar, konsumentkrediter, överskuldssättning, överföringar mellan banker, ungdomar samt ett fullständigt genomförande av euron och förstärkta funktioner på det gemensamma eurobetalningsområdet (SEPA) etc.

1.3 Kommittén hade tagit fram ett antal prioriterade aspekter för en integrerad inre marknad, varav många nu återfinns i den förteckning över prioriterade åtgärder som kallas de tolv åtgärderna: stadgan om de grundläggande rättigheterna som en del

av inre marknaden, tjänster, finansiella tjänster till privatpersoner, tjänster i allmänhetens intresse, hållbar utveckling, små och medelstora företag och andra företagsformer, konkurrenskraft, standardisering, digital inre marknad, företagsstyrning och arbetstagares medverkan, fri rörlighet för arbetstagare och de ekonomiska friheterna, lagstiftning om offentlig upphandling, den yttre dimensionen samt möjlighet till rättslig prövning/grupp-talan.

2. Sammanfattning av kommissionens meddelande

2.1 Inre marknaden har en del brister. De belyses bland annat i Mario Montis rapport "En ny strategi för den inre marknaden" och i Europaparlamentets betänkande av Louis Grech om "En inre marknad för konsumenter och medborgare". För att komma till rätta med dessa brister är det nödvändigt att utarbeta en proaktiv och övergripande strategi. Marknadsfragmenteringen måste motverkas och hindren för den fria rörligheten för tjänster, innovation och kreativitet måste avlägsnas. Allmänhetens förtroende för inre marknaden måste stärkas. Samtidigt måste konsumenterna kunna dra full nytta av alla de fördelar som inre marknaden har att erbjuda.

2.2 För att bemöta dessa utmaningar lägger kommissionen i sitt meddelande "På väg mot en inre marknadsakt"⁽²⁾ fram 50 förslag för diskussion. Mot bakgrund av de bidrag som lämnades under den allmänna debatten har kommissionen identifierat tolv åtgärder som ska fungera som hävstänger. För att främja tillväxten och stärka allmänhetens förtroende har kommissionen föreslagit att EU fram till 2012 fastställer en nyckelåtgärd för var och en av dessa hävstångsåtgärder.

⁽¹⁾ EUT C 132, 3.5.2011, s. 47.

⁽²⁾ KOM(2010) 608 slutlig, EESK:s yttrande: EUT C 132, 3.5.2011, s. 47.

2.3 För att de föreslagna åtgärderna ska ge förväntade resultat i fråga om förbättrad tillväxt och ökad sysselsättning måste man uppfylla fyra förutsättningar för att åtgärderna ska kunna utvecklas och genomföras på ett effektivt sätt: 1) förbättrad dialog med det civila samhället i dess helhet, 2) nära partnerskap med olika marknadsaktörer, 3) effektiv information till allmänheten och företagen, 4) bättre kontroll av tillämpningen av inre marknadsbestämmelserna. En ny etapp för utvecklingen av inre marknaden kommer att inledas i slutet av 2012. Diskussionerna kommer att ske på grundval av en omfattande ekonomisk studie som ska identifiera områden där det finns outnyttjad tillväxtpotential och eventuellt nya faktorer som kan främja tillväxten. Kommissionen kommer med hjälp av de nya styrverktygen att samråda med det civila samhället och alla aktörer på inre marknaden.

3. Allmänna kommentarer och rekommendationer

3.1 EESK välkomnar kommissionens ambition att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden. Kommittén erinrar om att inre marknaden är en av Europeiska unionens grundpelare med en potential att skapa direkta fördelar för europeiska aktörer och hållbar tillväxt för Europas ekonomier. I det aktuella läget innebär detta att en fungerande, framtidsinriktad inre marknad inte bara är önskvärd utan nödvändig för Europeiska unionens politiska och ekonomiska framtid. För att dessa fördelar ska förverkligas är det av central betydelse att kommissionens förslag är ambitiösa och går längre än bara hantering av detaljer på låg nivå.

3.2 Kommittén konstaterar att kommissionens meddelande bara är den andra etappen i en process som består av många steg. I det aktuella meddelandet presenteras kommissionens val att gå vidare med 12 av de ursprungligen 50 förslagen till åtgärder i meddelandet "På väg mot en inre marknadsakt". Kommittén har konstaterat att många av de föreslagna åtgärderna inte är nya, något som utlovats, utan de ingick redan i kommissionens arbetsprogram för 2010 och 2011⁽³⁾.

3.3 EESK skulle också vilja få en logisk förklaring till det övergripande politiska valet av just dessa tolv åtgärder bland de många förslagen, mot bakgrund av att målet är ett fullbordande av inre marknaden. Denna process framgår inte av vare sig meddelandet eller analysen av åtgärderna.

3.4 EESK uppmanar kommissionen att fortsätta sitt arbete med de återstående förslag som redovisades i det ursprungliga meddelandet (KOM(2010) 608 slutlig) men som inte återfinns bland de 12 nu aktuella åtgärderna. Vi rekommenderar också kommissionen att överväga de åtgärder som angavs i kommitténs tidigare yttrande om inre marknadsakten men som nu saknas (se punkt 1.2). Kommittén vill hållas informerad om utvecklingen på båda dessa områden, och påminner kommissionen

om att det krävs snabb uppföljning för att se till att vidareutvecklingen av inre marknaden får positiva följder för den europeiska tillväxten i en nära framtid.

3.5 Ett antal förslag är redan förberedda och ska enligt planerna läggas fram före årets slut. EESK förväntar sig att kommissionen ska höra kommittén om dessa och andra konkreta förslag så att alla relevanta aktörers ståndpunkter kommer fram. EESK är också redo att delta i utvärderingen av den nya lagsiftningens konsekvenser för inre marknaden och att bidra till en omfattande ekonomisk studie med syftet att identifiera områden där det finns outnyttjad tillväxtpotential och eventuellt nya faktorer som kan främja tillväxten. Kommittén konstaterar att det krävs större satsningar på att avgöra följderna av den tidigare och nuvarande inre marknadslagstiftningen, med inriktning på att avgöra om kombinationen av åtgärder har lyckats åstadkomma en stegvis förändring i inre marknadens funktion med avseende på direkta fördelar för företag, arbetstagare och konsumenterna.

3.6 EESK betonar också att utvecklingen av inre marknaden inte bara är beroende av de insatser och åtgärder som GD Inre marknaden ansvarar för, utan att det även är många andra politikområden som berörs. Mot den bakgrunden konstaterar kommittén betydelsen av initiativ som den digitala agendan⁽⁴⁾ och rapporten om EU-medborgarskapet⁽⁵⁾, och uppmanar kommissionen att se till att framsteg görs i fråga om att uppnå en fungerande inre marknad på de områden som omfattas av dessa meddelanden.

3.7 I inledningen betonar kommissionen den hållbara utvecklingens betydelse. Vi beklagar att den ambitiösa strategi för hållbar utveckling som kommissionen antog 2008 inte har följts upp i detta meddelande. Det nödvändiga arbetet med att ändra konsumtions- och produktionsmönster så att de blir mer hållbara borde få det stöd det förtjänar.

3.8 Före Lissabonfördraget prioriterades de politiska och ekonomiska aspekterna av ett förenat Europa framför de sociala frågorna och hållbarheten. I Lissabonfördraget kan den obalansen sägas ha rättats till i och med att de senare aspekterna har getts lika stor betydelse (även om det återstår att se hur resultatet blir i praktiken). Det står flera gånger i meddelandet att det inte bör uppstå extra bördor för företagen eller extra kostnader för konsumenterna, men det finns ingen hänvisning till följderna för arbetstagare och offentliga myndigheter.

3.9 EESK efterlyser åter ett helhetsgrepp. Att främja tillväxt och företagens potential är viktigt, men kommittén anser att förslaget borde inriktas mer på konsumenterna och medborgarna som oberoende aktörer i skapandet av inre marknaden.

⁽³⁾ KOM(2010) 135 slutlig, 31.3.2010, och KOM(2010) 623 slutlig, 27.10.2010.

⁽⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:SV:PDF>.

⁽⁵⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0603:FIN:SV:PDF>.

3.10 EESK efterlyser nolltolerans för underlåtenhet att genomföra EU-lagstiftningen från medlemsstaternas sida, och påminner rådet och kommissionen om att försenat, inkonsekvent och ofullständigt genomförande fortfarande utgör ett stort hinder för inre marknadens funktion. Kommittén skulle gärna se att medlemsstaterna offentliggjorde jämförelsetabeller, vilket skulle bidra till främjande och bättre förståelse av inre marknaden ⁽⁶⁾.

4. Särskilda kommentarer och rekommendationer avseende de tolv åtgärderna

4.1 Åtgärder för små och medelstora företag

4.1.1 EESK välkomnar förslagen, som skulle kunna lösa vissa av de problem som de små och medelstora företagen drabbas av, särskilt i fråga om ökad tillgång till gränsöverskridande riskkapitalfinansiering. Kommittén konstaterar emellertid att detta inte kommer att räcka för att lösa de problem med alltmer begränsad tillgång till finansiering som många små och medelstora företag står inför i hela Europa som en följd av krisen. Dessutom måste större uppmärksamhet riktas mot mikro- och familjeföretagens behov. Dessa får ofta inte tillgång till befintliga stödmekanismer, och deras finansiella hållbarhet undermineras ofta av sena eller uteblivna betalningar. Man bör undersöka vilka följder Basel III har fått när det gäller bankernas villighet att finansiera små och medelstora företag.

4.1.2 EESK skulle också vilja erinra om att de flesta andra nyckelåtgärderna kommer att påverka små och medelstora företag i större eller mindre utsträckning. Den roll som rättsakten för småföretag ("Small Business Act") spelar bör inte underskattas. Principen att "tänka småskaligt först" bör därför tillämpas för alla lagstiftningsförslag, och deras följder för små och medelstora företag samt mikro- och familjeföretag bör utvärderas i förväg. Genomförandet och dess övervakning bör ses som en prioritet inom EU:s politik för små och medelstora företag.

4.1.3 I fråga om vilka språk som ska användas för EU-patent måste man i syfte att undvika diskriminering se till att ekonomiskt stöd ges till företag från länder vilkas officiella språk inte används som officiellt språk för EU-patent.

4.2 Den enskilda individens rörlighet

4.2.1 Den föreslagna nyckelåtgärden för att uppnå ökad rörlighet för medborgarna är att modernisera lagstiftningen om erkännande av yrkeskvalifikationer. Att främja rörlighet över yrkesgränser och geografiska gränser skulle kunna bidra till att förbättra den europeiska arbetsmarknadens funktion och tillhållandet av gränsöverskridande tjänster. Företag i hela Europa brottas med allvarlig kompetensbrist, delvis på grund av

otillräcklig yrkesutbildning och fortbildning. Framsteg är välkomna på området, men kommittén uppmanar kommissionen att också ta itu med de många andra hinder som fortfarande hindrar medborgarna från att enkelt röra sig över gränserna inom EU.

4.2.2 Erkännande av yrkeskvalifikationer har prövats förut, under det sena 80-talet, när EU hade färre medlemsstater. I det direktiv om yrkeskvalifikationer som antogs 2005 konsoliderades de 15 tidigare direktiv som behandlade olika kategorier av reglerade yrkesgrupper. Eftersom målet ännu inte är nått inledde kommissionen år 2010 en översyn av införlivandet av direktivet.

4.2.3 EESK vill understryka att all ytterligare lagstiftning utöver det nuvarande direktivet bör föregås av en grundlig analys av hur den befintliga lagstiftningen kan ändras för att i större utsträckning främja ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer. EESK vill påpeka följande:

- Antalet reglerade yrkesgrupper bör minskas. Det bör göras en systematisk undersökning om huruvida de reglerade yrkesgrupperna även fortsättningsvis bör vara reglerade med tanke på de nya behoven på arbetsmarknaden.
- Idén om ett europeiskt yrkeskort behöver utforskas ytterligare (automatiskt erkännande av de behöriga myndigheterna, som skulle få rätt att utfärda korten från början).
- En uppdatering av miniminormerna för utbildning bör baseras på resultatet i fråga om färdigheter och kompetens, inte på antalet timmar som tillbringats i skolan.
- Man bör säkerställa att det allmänna systemet i direktivet om yrkeskvalifikationer kan samexistera med EQF ⁽⁷⁾ och andra verktyg för ökad öppenhet från Bologna- och Köpenhamnprocesserna.

4.2.4 Fram till dess att fullständig harmonisering mellan de 27 medlemsstaterna har uppnåtts bör man, enligt EESK, utvärdera möjligheten att tillämpa ett annat förfarande baserat på gemensam verksamhet i ett mindre antal medlemsstater, möjligen i form av ett utökat samarbete, som följer migrationsflöden och utvecklingen på arbetsmarknaden. Detta kan skapa de framgångar som behövs för att förbättra arbetstagarnas rörlighet. Efter detta första steg skulle det kunna vara lättare att sikta in sig på fullständig harmonisering.

4.2.5 EESK anser inte att det behövs någon översyn av direktivet om tjänstepensionsinstitutets verksamhet, eftersom där redan fastställts en rättslig ram som är tillräcklig. Däremot är det fortfarande nödvändigt att se till att direktivets gränsöverskridande beståndsdelar fungerar bättre.

⁽⁶⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 87.

⁽⁷⁾ Europeisk referensram för kvalifikationer.

4.3 Immateriella rättigheter

4.3.1 Immateriella rättigheter måste fungera för upphovsmän, användare av upphovsrättigheter och konsumenter⁽⁸⁾. Konsumenterna bör få tillgång till innehåll och produkter som är upphovsrättsskyddade och till tjänster som baseras på upphovsrättsskyddat material oavsett var de finns inom EU. Det behövs en mer europaomfattande strategi när det gäller licensiering och avgifter.

4.3.2 För konsumenterna är den nuvarande rättsliga ramen för immateriella rättigheter förvirrande. Situationen blir ännu värre om man ser till hela EU. Den rättsliga ramen behöver förtydligas, och de rättsliga påföljderna och efterlevnadskontrollen bör vara proportionerliga. Enskilda konsumenter som gör intrång på immateriella rättigheter utan avsikt och/eller i liten skala endast för personlig konsumtion, kan behöva behandlas på ett annat sätt än aktörer som sysslar med storskalig eller kommersiell kriminell verksamhet.

4.4 Konsumenterna – inre marknadens aktörer

4.4.1 Alternativ tvistlösning kan vara ett användbart instrument för att bidra till att skydda konsumenterna och deras rättigheter på ett snabbt och billigt sätt. Detta gäller inte bara e-handel, utan rent allmänt. Konsumentintressena måste stå i centrum för denna icke-judiciella mekanism, och konsumenterna måste också få tillgång till domstolsväsendet om så skulle behövas. Kommittén välkomnar det lagstiftningsförslag om alternativ tvistlösning som återfinns i kommissionens arbetsprogram för 2011 och påminner om att förslaget måste ge starkt skydd.

4.4.2 Utöver arbetet med alternativ tvistlösning har GD Rättsliga och inrikes frågor genomfört ett samråd om grupptalan. Tyvärr planeras inte något lagstiftningsförslag i november – bara ytterligare ett meddelande om resultaten av vårens samråd, vilket är en besvikelse. Det är nu hög tid att gå från samråd till handling. Kommittén ser fram emot ett lagstiftningsförslag inom kort. Ett sådant förslag måste leda till en mekanism för grupptalan som fungerar både nationellt och över nationsgränserna, och som är tillgänglig för alla konsumenter på inre marknaden.

4.4.3 Dessa mekanismer bör vara tillgängliga för alla som får sina rättigheter kränkta på inre marknaden. Det är inte bara konsumenters rättigheter som kränks av tillhandahållare av varor och tjänster genom orättfärdiga avtalsvillkor och otillbörliga handelsmetoder. Även arbetstagare vars rättigheter kränks och medborgare i allmänhet som drabbas av diskriminering bör få tillgång till systemen för grupptalan. Småföretagen kan behöva ett liknande skydd mot otillbörliga handelsmetoder, osv.

4.4.4 På det hela taget upplever konsumenterna fortfarande inte fördelarna med inre marknaden på området finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag. Kommittén välkomnar ett fortsatt arbete med öppenhet i fråga om bankernas avgifter samt förbättrat skydd för låntagare – mer måste göras för att uppmuntra gränsöverskridande tillgång till finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag. Dessutom bör alla EU-medborgare få tillgång till ett standardbetalkonto.

4.4.5 EESK välkomnar översynen av direktivet om allmän produktsäkerhet, med större inriktning på konsumentaspekterna, och vi ser fram emot att få uttala oss om det konkreta förslaget. På samma sätt välkomnas ökad marknadsövervakning på medlemsstats- och EU-nivå.

4.4.6 Konsument- och medborgarrättigheter som är direkt knutna till inre marknaden är en hörnsten i marknadsintegrationen och ger direkt tillgång till fördelarna i en europeisk ekonomisk integration, oavsett om det rör sig om passagerares rättigheter, roamingavgifter eller e-handel. Konsumenter och passagerare måste på ett snabbt och lätt sätt kunna få tillgång till mekanismer som kan hjälpa dem att åtnjuta sina rättigheter, särskilt när de befinner sig i en nödsituation, t.ex. utomlands utan möjligheter att återvända till hemlandet. Dessutom är det mycket viktigt att reglerna tillämpas enhetligt. Passagerare behandlas inte lika i EU eftersom efterlevnadskontrollen varierar avsevärt, liksom tolkningen av de nuvarande reglerna och bestämmelserna.

4.5 Tjänster

4.5.1 Kommittén stöder förslaget om att utvidga normerna i fråga om tjänster, men framhåller att tjänsternas särskilda karaktär bör beaktas och att modellen för standardisering av varor inte kan kopieras automatiskt. Vid den fortsatta utvecklingen av normer i fråga om tjänster måste man ta hänsyn till marknadens och samhällets behov samt konsumenternas säkerhet.

4.5.2 EESK välkomnar förslaget om att högnivågruppen för företagstjänster ska identifiera de främsta hindren och flaskhalsarna på marknaden.

4.5.3 Kommittén välkomnar initiativet att modernisera de offentliga förvaltningarna genom att inrätta "en enda kontaktpunkt" och gläder sig mycket över utvecklingen av det administrativa samarbetet i gränsöverskridande frågor. Detta samarbete bör också utvidgas till politikområden där det finns risk för att förpliktelser inte fullgörs. EESK anser att de slutsatser som kommissionen drar om effekterna av tjänstedirektivet och om tjänstesektorns funktion är förhastade, eftersom det bara är några år sedan direktivet trädde i kraft⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ EUT C 18, 19.1.2011, s. 105.

⁽⁹⁾ EUT C 318, 29.10.2011, s. 109.

4.6 Nätverk

4.6.1 När det gäller energinäten⁽¹⁰⁾ anser kommittén att medlemsstaterna måste få behålla friheten att välja den energiform de föredrar. Bra nät, tjänster av hög kvalitet och allt som kan säkerställa allmän tillgång, säkerhet och kontinuitet till rimliga priser ligger i allmänhetens intresse. EU borde tala med en enda röst på det internationella planet när det gäller energifrågor och näten för överföring av energi. Unionen bör behandla dessa frågor, framför allt energiförsörjningstryggheten, som en del av diplomatin (inom den europeiska grannskapspolitiken) och föreslå standarder för styrning i transitländerna. Medlemsstaterna bör tillsammans med EU förespråka solidaritet på energiområdet runt om i världen och respektera principen om allmänintresse inom EU. EESK vill vidare se att det inrättas en europeisk rådgivande kommitté för energi och klimatförändringar.

4.6.2 I transportfrågor⁽¹¹⁾ efterlyser EESK bättre förbindelser mellan såväl EU:s västra och östra delar som EU:s norra och södra delar. Kommittén vill också att man explicit beaktar den s.k. grannskapspolitiken och skapar ytterligare förbindelser till EU:s östra och södra grannar. Kommissionen och medlemsstaterna borde framför allt fokusera på nätverket snarare än på enskilda infrastrukturprojekt. På så sätt främjas också solidariteten mellan medlemsstaterna. Kommittén skulle vilja framhålla att det krävs en radikal förändring i valet av nätverk, om EU:s syfte är att skapa en verklig integrerad gemensam transportmarknad i Europa och att fortsätta med sammanhållningspolitiken. I detta sammanhang stöder EESK den översyn som nyligen gjordes av TEN-T-politiken. EESK rekommenderar också en försiktig och selektiv användning av offentlig-privata partnerskap vid finansieringen av TEN-T-projekt. Skillnaderna i medlemsstaternas erfarenheter borde beaktas, och det behövs en konsekvent finansieringsstrategi för att mobilisera alla relevanta finansiella instrument på EU-nivå och nationell nivå som ett led i en "bättre finansiering".

4.7 Den digitala inre marknaden

4.7.1 E-handeln verkar vara ett av de stora offren för uppsplittringen på inre marknaden. Avsaknaden av harmoniserade bestämmelser, den bristande driftskompatibiliteten mellan informationssystemen⁽¹²⁾, de olösta problemen med de immateriella äganderätterna, den bristande säkerheten i betalningarna och osäkerheten kring konsumenternas rättigheter, särskilt när det gäller produktsäkerheten, står i vägen för ett fullt utnyttjande av den stora potential som finns i den gränsöverskridande onlinehandeln för både leverantörer och konsumenter. Medan de åtgärder som föreslås i kommissionens meddelande tar itu med några av hindren för den digitala inre marknaden påminner kommittén om att det behövs mycket mer för att förbereda inre marknaden för kunskapsåldern, bland annat samma höga dataskyddsbestämmelser i fråga om t.ex. e-underskrifter. I detta sammanhang återupprepar EESK sin begäran om att nätneutralitet ska erkännas som en av de främsta principerna på den digitala inre marknaden.

4.7.2 Lösningen på de problem som nämns i meddelandet när det gäller e-handel kan öka konsumenternas förtroende för inre marknaden. Än så länge har dock få konkreta åtgärder föreslagits. Kommittén uppmanar kommissionen att utarbeta en ambitiös handlingsplan för utvecklingen av en e-handel där konsumenten står i centrum. Resultatet måste bli en online-marknad i EU där konsumenterna kan känna sig skyddade och säkra och vet hur de kan få stöd för sina rättigheter vid överträdelser.

4.7.3 En fungerande digital inre marknad måste innebära att konsumenter och företag upplever att dessa hinder, som grundar sig på nationalitet och hemvist, undanröjs. Detta måste innebära att konsumenterna fritt kan beställa digitala produkter, t.ex. musik, från andra länder inom EU, vilket är särskilt viktigt för att inre marknaden ska kännas meningsfull för kommande generationer av européer.

4.8 Socialt företagande

4.8.1 EESK välkomnar främjandet av socialt företagande och kommissionens initiativ till en politisk ram som syftar till att förverkliga dess potential. Initiativ som syftar till socialt företagande bör följa de principer som ligger till grund för lagstiftningen för inre marknaden, t.ex. bestämmelser om konkurrens och statligt stöd, och ta hänsyn till det arbete som EESK gör på detta område⁽¹³⁾.

4.8.2 EESK har stött skapandet av en stadga för europeiska stiftelser, men uppmanar kommissionen att överväga om inte lagstiftningsåtgärder för att göra det lättare för befintliga stiftelser att bedriva gränsöverskridande verksamhet kan vara ett alternativ, med tanke på den begränsade respons som t.ex. stadgan för europeiska kooperativa föreningar och stadgan för europabolag har fått.

4.8.3 Kommissionen måste stärka EU:s åtagande att främja företagsstyrningen i syfte att öka arbetstagarnas medverkan och skapa större öppenhet vad gäller den information som företagen tillhandahåller. De anställdas rätt till information, samråd och deltagande har införts som en grundläggande rättighet i fördraget genom olika former av arbetstagardeltagande: I artikel 151 första stycket i FEUF nämns "dialog mellan arbetsmarknadens parter", och i artikel 153 första stycket sägs under f) att unionen ska understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden: "Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande." Det offentliga samrådet bör därför undersöka olika alternativ för att förbättra öppenheten och tydligheten när det gäller företagens information om sociala och miljömässiga aspekter och mänskliga rättigheter. Ett initiativ för socialt entreprenörskap kommer att bli föremål för en kritisk

⁽¹⁰⁾ EUT C 306, 16.12.2009, s. 51.

⁽¹¹⁾ EUT C 318, 23.12.2009, s. 101.

⁽¹²⁾ EUT C 318, 29.10.2011, s. 105.

⁽¹³⁾ Se sidan 1 i detta nummer i EUT.

granskning av EESK, och när vi får en konkret begäran om ett yttrande i frågan kommer vi bl.a. att undersöka möjligheterna för företagen att även fortsättningsvis på frivillig basis utöva sitt sociala ansvar.

4.9 Beskattning

4.9.1 När det gäller översynen av energiskattedirektivet framhåller EESK att idén om att införa en koldioxidskatt borde vara ett komplement till systemet för handel med utsläppsätter och energieffektivitetsplanen⁽¹⁴⁾. Koldioxidskatten borde bidra med den finansiering som krävs för att driva på FoU-ansträngningarna för koldioxidsnåla processer och innovativ teknik, där intäkterna av skatten uteslutande avsätts för dessa mål. Denna skatt måste fastställas på ett sådant sätt att den inte hotar tillväxten eller skapar politiskt motstånd eller motstånd från allmänhetens sida, och dess genomförande borde inte få leda till att energifattigdomen blir mer utbredd.

4.9.2 Koldioxidskatten borde vara grundad på konsumtion snarare än produktion. Kommissionen borde utarbeta en uppställning allmänna riktlinjer för hur denna koldioxidskatt ska tas ut, medan detaljerna i övrigt borde överlåtas åt EU:s enskilda medlemsstater. Dessa skulle fritt kunna ta ut denna skatt beroende på deras respektive tillverknings- och energiproducerande industristrukturer.

4.9.3 Kommittén välkomnar åtgärder i syfte att ta itu med några av inkonsekvenserna i beskattningen på sådana områden som mervärdesskatt, energiskatter och bolagsskattebas. Man måste se till att säkra de enskilda medlemsstaternas förmåga att finansiera sina offentliga tjänster i linje med subsidiaritetsprincipen. Samtidigt måste man också uppmärksamma de svårigheter som medborgare och små och medelstora företag står inför i sina vardagskontakter med inre marknaden, svårigheter som beror på de differentierade skattesystemen och tillämpningen av dem, för att se till att inre marknaden kan fungera mer effektivt. Den föreslagna skatten på finansiella transaktioner borde också bidra till att ta itu med en del av det ohållbara risktagandet inom den sektorn.

4.10 Social sammanhållning

4.10.1 EESK stöder de idéer som kommissionen presenterar inom ramen för hävstången social sammanhållning. Dessa sträcker sig längre än till ett bättre genomförande av direktivet om utstationering av arbetstagare, som kommissionen ursprungligen föreslog i sitt meddelande "På väg mot en inre marknadsakt". Kommissionen planerar att anta ett lagstiftningsförslag för att förbättra genomförandet av direktivet om utstationering av arbetstagare, ett förslag som ska omfatta eller kompletteras med ett förtydligande om utövandet av de grundläggande sociala rättigheterna inom ramen för de ekonomiska friheterna på

inre marknaden. Detta innebär inte en översyn av direktivet utan snarare en annan rättsakt som syftar till att förbättra genomförandet av det. Motsägelser i tillämpningen av direktivet bör klargöras, och medlemsstaternas befogenheter att genomdriva sina arbetsmarknadsregler och system för relationerna mellan arbetsmarknadens parter, inbegripet den avgörande roll som spelas av kollektivavtalsförhandlingar i olika former, bör definieras ordentligt. Resultatet av detta klargörande borde visa om det behövs en översyn av direktivet om utstationering av arbetstagare. Detta får inte inverka negativt på konkurrensreglerna eller på principen om förbud mot diskriminering på grundval av nationalitet. En översyn av gällande lagstiftning, eller ett eventuellt införande av nya rättsakter, bör baseras på samråd med arbetsmarknadens parter och på en balans mellan en hög standard i fråga om arbetsnormer och de ekonomiska friheterna. Den bör också ta upp de problem som uppstår till följd av marknader för svartarbete.

4.11 Regelverket för företag

4.11.1 Bestämmelser kan inte betecknas som ett hinder eller en börda när det handlar om att skydda företagets samhällsintressen, inklusive konsumenternas och arbetstagarnas rättigheter. Den föreslagna förenklingen av redovisningsdirektivet, som skulle minska den administrativa bördan för företagen och framför allt för de små och medelstora företagen, verkar vara ett positivt bidrag till ett företagsvänligt klimat, men det bör bara utgöra en del av en heltäckande översyn av de onödiga administrativa bördor som de europeiska företagens ställs inför och som gör dem mindre konkurrenskraftiga på världsmarknaden.

4.11.2 EESK välkomnar och stöder de föreslagna åtgärderna, t.ex. en sammankoppling av företagsregister, en stadga för europeiska privata aktiebolag som uppfyller samhällets krav och ett mer samstämt genomförande av småföretagsakten från EU:s och medlemsstaternas sida. Kommittén framhåller dock behovet av att minska de onödiga administrativa bördorna ytterligare och förväntar sig att kommissionen ska föreslå mål för perioden efter 2012, när den administrativa bördan ska ha minskats med 25 %. Kommittén noterar att en minskning av de onödiga bördorna alltid är önskvärd för såväl företag och konsumenter som offentliga myndigheter, men att det måste ske en noggrann bedömning för att se till att det ursprungliga syftet med lagstiftningen inte äventyras. Kommittén påminner om att en gemensam EU-strategi också kan minska den administrativa bördan om den ersätter de 27 olika nationella strategierna.

4.12 Offentlig upphandling

4.12.1 EESK välkomnar initiativet att utveckla en välavvägd upphandlingspolitik som ökar efterfrågan på en miljömässigt hållbar, innovativ och socialt ansvarsfull utveckling. Man måste också se till att korruption och missbruk av offentliga medel vid upphandlingsförfaranden åtgärdas i hela EU. De offentliga upphandlingarna riskerar dock att bli alltför komplexa för att de ska

⁽¹⁴⁾ Se sidan 7 i detta nummer i EUT.

kunna tillämpas på ett konsekvent sätt⁽¹⁵⁾. Man borde åtminstone göra mer för att bygga upp de offentliga förvaltningarnas förmåga att tillämpa bestämmelserna om offentliga upphandlingar på ett konsekvent sätt samtidigt som man gör det möjligt för dem att lägga in de nya krav som ställs vid offentliga upphandlingar i sina specifikationer. Kommissionen borde också främja en mer omfattande användning av uppförandekoder bland de offentliga myndigheterna för att göra upphandlingarna mer positiva för små och medelstora företag⁽¹⁶⁾.

4.12.2 Alltsedan projektet med inre marknaden inleddes i mitten av 1980-talet, har man diskuterat införandet av grundläggande sociala klausuler i reglerna. Dessa krav uppfylldes delvis i samband med översynen av upphandlingsbestämmelserna 2005. Översynen av EU:s upphandlingsdirektiv bör möjliggöra ett fullt utnyttjande av de gällande ramarna för integration av sociala och miljörelaterade kriterier i offentliga kontrakt, som också ska tillämpas av tjänsteleverantörer utanför EU, under förutsättning att sådana kriterier är i linje med de grundläggande principerna för EU:s lagstiftning enligt Lissabonfördraget.

4.12.3 Kommissionens initiativ på området offentlig upphandling bör i högre grad uppmärksamma den ihållande obalansen mellan EU och dess främsta handelspartner vad gäller öppenheten på upphandlingsmarknaderna. Man måste undersöka i vilken utsträckning EU:s upphandlingsmarknader på ett hållbart sätt kan ha kvar sin öppenhet, samtidigt som länder utanför EU bibehåller orättvisa konkurrensvillkor. Därför måste de ILO-konventioner som har ratificerats samt de mänskliga rättigheterna respekteras av samtliga aktörer, såväl medlemsstater som länder utanför EU. EU borde aktivt främja denna strategi på global nivå.

5. Förutsättningar för att lyckas

5.1 Kommittén ställer sig positiv till att kommissionen i sitt meddelande erkänner det civila samhällets betydelse och dess

vilja att bli involverat i utvecklingen av inre marknaden. Kommittén påminner om att dess roll är att fungera som en bro mellan EU och det organiserade civila samhället, och att kommittén sålunda har en unik möjlighet att hjälpa kommissionen att vidareutveckla inre marknaden. Mot denna bakgrund påminner kommittén kommissionen om att det inte räcker med att bara konsultera, utan att man också måste visa hur remisser och remissyttranden har påverkat förslagen.

5.2 Forumet för inre marknaden borde bli en verksam plattform för samspelet mellan EU och de nationella eller regionala förvaltningar som har ansvaret för att inre marknaden fungerar smidigt. Kommittén ställer sig helt bakom den idé om en vecka för inre marknaden som har föreslagits av kommissionsledamot Michel Barnier, där de offentliga myndigheterna och det civila samhällets organisationer i de enskilda medlemsstaterna församman.

5.3 Informationssystemet för inre marknaden⁽¹⁷⁾ är det främsta tekniska verktyget för samarbetet mellan de nationella förvaltningarna och skulle dessutom kunna fungera som ett gränssnitt för användarna av inre marknaden.

5.4 EU-medborgarnas allt svagare stöd för den europeiska integrationen nödvändiggör en intensiv och målinriktad kommunikationsstrategi, där alla de verktyg mobiliseras som ger det stöd som företag, arbetstagare och medborgare behöver, t.ex. Solvit, Eures, European Enterprise Network, europeiska informationscentrum för konsumenter och Rapex. Utvecklingen av en enda portal ("Ditt Europa") för företag och medborgare kan vara till hjälp, men bara om informationen är fullständig, relevant, vederhäftig och tillgänglig. Man måste inse att medborgare och företag också måste kunna ställa sina frågor direkt till en person i stället för att bara behöva förlita sig på elektroniskt material.

Bryssel den 27 oktober 2011

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Staffan NILSSON

⁽¹⁵⁾ Se EESK:s yttranden EUT C 224, 30.8.2008, s. 32, EUT C 318, 29.10.2011, s. 99 och EUT C 318, 29.10.2011, s. 113.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens kod för bästa praxis som underlättar de små och medelstora företagens tillgång till offentligt upphandlade avtal, SEK(2008) 2193.

⁽¹⁷⁾ För mer information, se http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index.html.